

ਸਾਲਸੀ ਫੈਸਲਾ

ਬਾ ਅਦਾਲਤ ਡਾ. ਜੀ. ਵਜਰਾਲਿੰਗਮ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਕੇਸ ਨੰ. 20 ਆਵ 2009

ਦੀ ਹਰਪਾਲਪੁਰ ਕੋਆਪੋਟਿਵ ਸਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਲੈਂਡ ਓਨਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮ. ਹਰਪਾਲਪੁਰ, ਤਹਿ :
ਰਾਜਪੁਰਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ : ਪਟਿਆਲਾ।

ਬਨਾਮ

1. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਹਰਪਾਲਪੁਰ, ਤਹਿ : ਰਾਜਪੁਰਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ : ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
3. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
4. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
5. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
6. ਲਾਭ ਕੌਰ, ਪੁੱਤਰੀ ਨਗੀਨਾ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
7. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਇਸ਼ਰ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
8. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ -
9. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ - ਉਹੀ

Cause of Dispute

Fraudulently sale of 208 Bigha 05 Biswa Nazool Land of The Harpal Pur S.C.L.O. Coop. Society Ltd., Harpal Pur. The : Rajpura, Distt. Patiala by some members of the Society.

ਰਾਜ਼ਗੀ

1. ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਸਭਾ।
2. ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਗੀਖਕ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ।
3. ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਉਤਰਵਾਦੀ ਪਿਰ 1 ਤੋਂ 9
4. ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਰਕ ਦਫਤਰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਰਾਜਪੁਰਾ

ਇਹ ਸਾਲਸੀ ਕੇਸ ਮੁਬਲਗ 2,15,75,000.00 ਰੁਪਏ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਦਫਤਰੀ ਪੱਤਰ ਨੰ. 167 ਮਿਤੀ 12.1.2009 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :-

ਮਿਤੀ 8.12.2008 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ

ਦੀ ਹਰਪਾਲਪੁਰ ਸਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਲੈਂਡ ਓਨਿੰਗ ਸਭਾ ਲਿਮ. ਹਰਪਾਲਪੁਰ ਮਿਤੀ 13/12/1957 ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰ. 45 ਰਾਹੀਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 262 ਵਿਗਾ 5 ਵਿਸਵੇ ਜਮੀਨ ਲਜ਼ੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰੀਜਨ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਸਭਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਜਮੀਨ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਖੇਤੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲੀ ਪੱਧਰ ਉਚਾ ਚੁਕਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਿਤੀ 5.8.2008 ਨੂੰ ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ 9 ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 208 ਵਿਗੇ 5 ਵਿਸਵੇ ਜਮੀਨ ਮੁਬਲਗ 2,15,75,000.00 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ ਨਾਲ ਵੇਚ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਸਭਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਜਮੀਨ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਸਭਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਾਲਸੀ ਮਿਸਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੁਬਲਗ 2,15,75,000.00 ਰੁਪਏ ਅਸਲ 2250- ਰੁਪਏ ਖਰਚਾ ਅਤੇ 12% ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਤਰਵਾਦੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਤਰਵਾਦੀ ਧਿਰ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 9 ਤੱਕ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁਆਬ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਅੱਕਲਾਂ ਪਾਸ ਇਸ ਜਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਮੀਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਸੰਨ 1967 ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਲੜੀ ਨੰ. 3758 ਮਿਤੀ 4।8।1981 ਨੂੰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਇਨਤਕਾਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਕਾਰੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ੂਲ ਲੈਂਡ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਰੂਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਮੀਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮੀਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਜਮੀਨ ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ।

ਉਤਰਵਾਦੀ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਜੁਆਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਮਤਾ ਨੰ. 6061 ਮਿਤੀ 8.7.2008 ਨੂੰ ਜਮੀਨ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 5.8.2008 ਨੂੰ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਜਮੀਨ ਦੀ ਸੇਲ ਸਬੰਧੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਜਮੀਨ ਵੇਚਣ ਸਮੇਂ ਵੇਚ ਮੁਲ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਕਮ 12 % ਵਿਆਜ ਕਰ ਅਤੇ 2250- ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਉਤਰਵਾਦੀ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 9 ਤੱਕ ਪਾਸੋਂ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਤਰਵਾਦੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਹਿਸ ਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜੁਆਬਦਾਵੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੱਖਣ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ੂਲ ਲੈਂਡ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 262 ਵਿਗੇ 5 ਵਿਸਵੇਂ ਜਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਜਮੀਨ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਖੇਤੀ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ

ਮਾਲੀ ਪੱਧਰ ਉਚਾ ਚੁਕਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਪੋਸ਼ਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਰੂਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭਾ ਦੀ ਜਮੀਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੇਚੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਮੀਨ ਦੀ ਵੇਚ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਜਮੀਨ ਦੀ ਸੇਲ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਭਾ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਰੀਖਕ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਰੁੱਧ ਢਿਲੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਫੈਸਲਾ ਖੁੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮਿਤੀ : 27.10.2009

ਰਜਿਸਟਰਾਰ 27/10/09
ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ